

Kazus 1

Pytania

1. Czy wobec uprawomocnienia się pierwszego postanowienia o umorzeniu postępowania prowadzenie ponownego postępowania o ten sam czyn było dopuszczalne?
2. Czy wniosek obrońcy o umorzenie był zasadny prawidłowy z punktu widzenia przyczyn oraz wskazanych w nim podstaw prawnych, a jeśli nie, to co powinno być w nim podniesione, aby skutecznie zakończyć postępowanie przygotowawcze w drodze umorzenia?
3. Czy wobec oświadczenia pokrzywdzonej o cofnięciu wniosku o ściganie sąd nie był zobowiązany do umorzenia postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 10 (przeszkoda procesowa w postaci braku wniosku o ściganie)?
4. Czy sąd postąpił prawidłowo?

Odpowiedzi

1. Tak, było dopuszczalne, gdyż poprzednie postępowanie nie weszło w fazę *in personam*. Sama zaś przesłanka braku wniosku o ściganie jest formalną przesłanką względną, która nie tworzy stanu rzeczy osądzonej.
2. Obrońca nie miał racji; nie ma tu ani powagi rzeczy osądzonej (zob. wyżej), ani braku wniosku (wniosek został skutecznie wniesiony podczas przesłuchania pokrzywdzonej). Aby skutecznie umorzyć postępowanie w stadium przygotowawczym - powinien był podnieść, że zachowanie podejrzanego nie było czynem, co wyklucza prowadzenie postępowania z uwagi na art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k.
3. Cofnięcie wniosku przez pokrzywdzoną było nieskuteczne, gdyż nastąpiło po rozpoczęciu przewodu sądowego (art. 12 § 3 k.p.k.).
4. Zachowanie oskarżonego nie było czynem, ziściła się więc negatywna przesłanka procesowa z art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k.. Sąd postąpił zatem prawidłowo; po rozpoczęciu przewodu sądowego należało wydać wyrok, a w przypadku przesłanki uniewinniającej (tu: art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k.) powinien to być wyrok uniewinniający (art. 414 § 1 k.p.k.). Nie mamy tutaj do czynienia z niepoczytalnością sprawcy (wówczas musiałby to być wyrok umarzający).

Kazus 2

Pytania

1. Oceń postępowanie nowego prokuratora.
2. Jak powinien zachować się sąd?

Odpowiedzi

1. Przestępstwo z art. 202 § 1 k.k. jest występkiem zagrożonym karą pozbawienia wolności do lat 2, a więc zgodnie z art. 101 § 1 pkt 4 k.k. przedawniło się po 5 latach, tj. najpóźniej 1 czerwca 2015 r. Prokurator nie mógł więc podjąć postępowania i prowadzić go przeciwko Bogdanowi G. (art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.).
Jest to jedyna przeszkoda uniemożliwiająca podjęcie postępowania. Poprzednio prowadzone postępowanie nie toczyło się przeciwko osobie, lecz w sprawie (Bogdan G. przesłuchany w charakterze świadka), zatem mogłoby (gdyby nie przedawnienie) być podjęte w każdym czasie (art. 327 § 1 k.p.k.).
2. W postępowaniu sądowym wystąpił zbieg przesłanki uniewinniającej (brak znamion czynu zabronionego) i umarzającej (przedawnienie karalności). W tej sytuacji postępowanie powinno zostać umorzone wyrokiem na podstawie przesłanki z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. (a więc w orzeczeniu powołana powinna zostać jedynie przesłanka umarzająca).